

Extramuraal Leerteam: een nieuwe stagevorm in de thuiszorg

Erik Jansen is hogeschooldocent bij de Academie voor Verpleegkunde van de Hanzehogeschool. Miriam van den Berg is coördinator praktijkopleiden bij TSN Wijkverpleging. Samen stonden ze aan de wieg van het Extramuraal Leerteam (ELT) in de thuiszorg.

TEKST: FEMKE VAN DEN BERG BEELD: MAARTEN HARTMAN FOTOGRAFIE

Wat is een ELT?

Miriam: 'Een Extramuraal Leerteam is een nieuwe stagevorm in de thuiszorg. In het ELT wordt één stageplek in principe gedeeld door een mbo-v- en een hbo-v-student. Ze bespreken samen de cliënten en doen onderzoek, bijvoorbeeld naar wondzorg, Wet zorg en dwang of bepaalde medicijnsystemen. Zo leren ze al tijdens hun stagetijd samenwerken met iemand van een ander opleidingsniveau en zien ze het verschil in invulling wat betreft de verpleegkundige CanMEDS-rollen in de praktijk.'

Erik: 'Studenten hebben in een ELT meer eigen regie en leren van en met elkaar. Bij de Hanzehogeschool hadden we daar al wat ervaring mee opgedaan. Zo kennen we sinds zes jaar ketenstages, waarbij studenten de *patient journey* volgen en zelf bepalen hoe ze aan leeruitkomsten werken. Vanuit die ervaring zijn we verdergegaan met het ELT.'

Waarom dit ELT, wat zijn de doelen?

Miriam: 'Meer studenten enthousiast maken voor de thuiszorg. En ook: de kloof tussen onderwijs en praktijk wat meer dichtent.'

Erik: 'Verder leiden we echt op voor de toekomst. Immers: de toekomst is aan de wijkzorg! Binnen het ELT is er veel aandacht voor onderwerpen als zelfredzaamheid, preventie en zorgtechnologie.'

Welke organisaties zijn nog meer betrokken?

Miriam: 'Het idee voor het ELT is bedacht door TSN. In eerste instantie waren er nog vier andere zorgorganisaties die wel wilden meedenken. Daarvan zijn Lentis en NNCZ overgebleven. Zij maken nu ook deel uit van de ELT-werkgroep en stellen ELT-stageplaatsen beschikbaar. Bovendien sloot ROC Menso Alting zich aan. Samen met Emma Kolbeek (zie kader) van het ROC trekken Erik en ik nu de kar.'

MIRIAM:

'Ze leren al tijdens hun stage samenwerken met iemand van een ander opleidingsniveau'

Er is dus een werkgroep. Is er ook een projectplan?

Erik: 'Niet echt. Wel hebben we een aantal uitgangspunten vastgesteld: zelfsturing, leergemeenschappen, informeel leren en leren van elkaar. Leren en ontwikkelen staan centraal, zowel voor studenten als zorgmedewerkers. De consensus over die uitgangspunten was er vrij snel. Vervolgens was het een kwestie van samen in het diepe springen. Zolang je vertrouwen hebt in elkaar komt het goed.'

ERIK:

'Docenten vonden het in het begin wel lastig om studenten meer los te laten'

Studenten krijgen meer regie. Betekent dit dat hun eigen leervragen centraal staan?

Erik: 'De leeruitkomsten moeten studenten uiteindelijk natuurlijk gewoon behalen. Maar de weg naar dit eindpunt bepalen ze zelf.'

Miriam: 'We vragen studenten: wat zou je willen leren binnen het team waar je nu zit? En kan dat daar ook? Binnen het ELT kunnen studenten bij de verschillende organisaties kijken welke kennis er is over een bepaald onderwerp. Daarnaast moedigen we studenten aan om hun kennis uit te breiden door bijvoorbeeld het volgen van een congres.'

Hoe ervaren betrokkenen het ELT?

Erik: 'Docenten vonden het in het begin wel lastig om studenten meer los te laten. Gaandeweg ging dat beter.'

Miriam: 'Dit geldt ook voor de werkbegeleiders. Het was pionieren: hoe geven we dit vorm, wat levert het op, wat past binnen de organisatie?'

Welke kinderziektes zijn er geweest?

Miriam: 'Op één locatie was er in het begin geen stageplek geregeld voor mbo-studenten. Dat hebben we dus moeten aanpassen. Ook bleek dat sommige mbo-studenten huiverig waren

Miriam van den Berg, TSN Wijkverpleging, en Erik Jansen, Academie voor Verpleegkunde van de Hanzehogeschool trekken samen met Emma Kolbeek, ROC (zie kader), de kar van het ELT.

om zich aan te melden voor het ELT, omdat ze bang waren dat ze "alles alleen moesten doen". Daardoor weten we nu dat je in de voorlichting vooraf duidelijk moet maken dat zelfsturing niet betekent dat je aan je lot wordt overgelaten.'

Wat leren jullie van elkaar?

Miriam: 'Loslaten! En proberen anderen bij je plan te betrekken, verschillende partijen aan elkaar verbinden.'

Erik: 'Van Miriam, en van de andere betrokken organisaties, heb ik veel geleerd over de thuiszorg.'

Wat zijn de toekomstplannen?

Miriam: 'We gaan door! Ook het Alfa College is inmiddels aangehaakt. Meerdere zorgorganisaties hebben interesse om mee te gaan doen. En uiteindelijk willen we ook studenten VIG en geneeskunde erbij gaan betrekken.'

Erik: 'Binnen diverse opleidingsinstituten van de Hanzehogeschool is ervaring opgedaan met interprofessioneel opleiden. Dat concept willen we graag inbrengen in het ELT.'

Miriam: 'En verder gaan we, vanuit het Netwerk voor Zorg- en Welzijnsopleidingen in Groningen, onderzoek doen naar deze stagevorm en leergemeenschap.'

OPROEP

Wil jij ook een keer met je collega in De Ontmoeting?

Mail naar redactie@onderwijsgezondheidszorg.nl met suggesties voor thema's die jullie zouden willen bespreken.

'Er ontstaat echt een leergemeenschap'

In een ELT staan alle betrokkenen in de leerstand, ziet Emma Kolbeek, docent Verpleegkunde bij ROC Menso Alting.

'Sinds de start in 2021 hebben zo'n tien studenten een ELT-stage afgerond. In het begin vonden ze het heel spannend om zelf meer regie te nemen. Ook de samenwerking tussen mbo'ers en hbo'ers was aanvankelijk voor beide partijen aftasten. Maar al snel vonden de studenten hun weg hierin. Terugkijkend geven ze allemaal aan dat ze veel van deze ELT-stage geleerd hebben. Zij vinden dat ze zich snel hebben kunnen ontwikkelen en dat zij hebben geleerd eigen keuzes te maken. Zo passen ze niet een instrument toe omdat het moet van school, maar omdat het een meerwaarde heeft. Verder leren ze bijvoorbeeld gemakkelijker een vergadering voorzitten. Ook werkbegeleiders, praktijkopleiders en docenten geven trouwens aan dat ze veel leren van deze manier van opleiden. Drie tot vier keer per semester is er een bijeenkomst voor alle betrokkenen. En aan het eind van de stage presenteren de studenten hun onderzoeksresultaten in een minisymposium. Zo ontstaat er echt een leernetwerk.'